

ISTANBULKONVENSJONEN OG VOLDSPROGRAMMET

Gamle museet, Oslo, 1.november 2019

1.november 2017 trådte Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen) i kraft i Norge. **Konvensjonen gir klare føringer for Norges arbeid mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner i årene som kommer.**

To-årsfeiringen av ratifiseringen feires med denne dagen med presentasjoner fra prosjekter under Voldsprogrammet hos NOVA/OsloMet og NKVTS, Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. KUN (Likestillingsenter) arrangerte på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet.

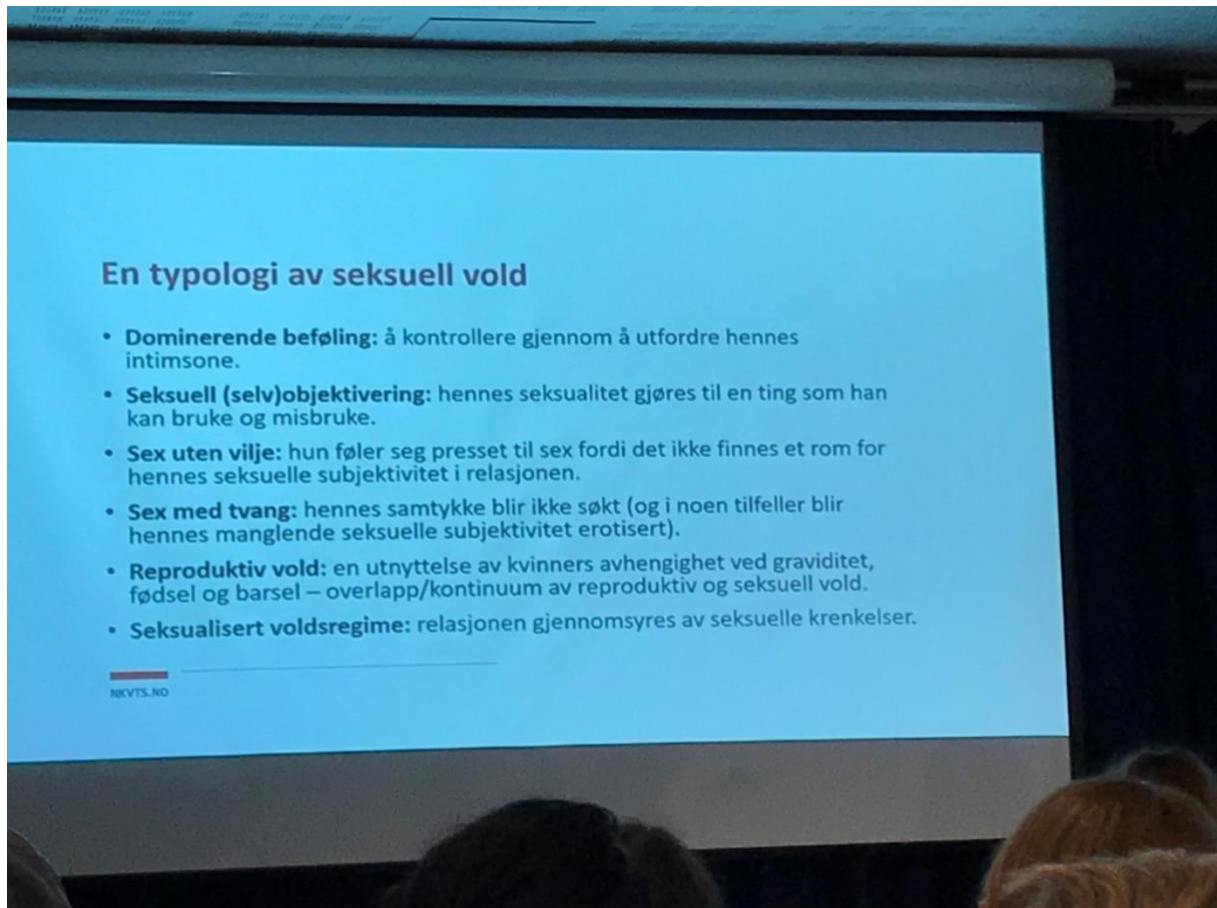
Statssekretær Kristoffer Sivertsen, fra Justis- og beredskapsdep. åpnet konferansen og fortalte om Voldsprogrammet (forskningsprosjekt) dep bevilget 50 mill kr i 2014 for et 5-årig prosjekt som forsker på Vold i nære relasjoner og utføres av NOVA og NKVTS. Avsluttes i høst, men de har allerede bevilget nye 59 mill. til de neste 5 år og med de samme aktørene. Dep vil annonsere et innspillsmøte senere i år.

Biljana Brancovic fra GREVIO (Group of experts on action against Women and Domestic Violence) Kontrollorganet til Istanbulkonvensjonen, fortalte hvorfor konvensjonen er viktig og ikke minst landene som iverksetter forskning i forbindelse med den. Forskingen skal hjelpe til å lage lover og regler og ikke minst skape holdninger. Konvensjonen har 4 grunnpillarer: Forebygging, beskyttelse, rettsforfølgelse og lover. (4 P-er på engelsk: Prevention, protection, prosecution, policies). Hun kunne fortelle at ettersom landene ratifiserte konvensjonen har de mottatt mange flere rapporter, men tallene om hvor mange som blir rettsforfulgt og dømt er fremdeles veldig lave i de fleste land. Landene må slutte å brannslukke og bli flinkere til å forebygge. Det at så få blir dømt sender et signal om at dette ikke er en alvorlig forseelse og som i hvert fall ikke blir straffeforfulgt, slik at ofre ikke føler det viktig å stå frem. Samtidig som Grevio krever at alle punktene til konvensjonen skal implementeres straks!

Kristin Skjørten, NKVTS og Elisiv Bakketeig, NOVA/OsloMet forklarte hva Voldsprogrammet sto for og hvorfor denne forskningen var så viktig. Man trenger så mye kunnskapsbasert informasjon som mulig for å kartlegge hvordan tjenestene fungerer og ikke minst kontrollapparatet. Forskningsrapportene er en del av Norges forpliktelser og 3 dep ble takket for velvillig samarbeid, da dette griper inn i hele samfunnet: Helse- og omsorg, Kunnskap- og Justis-dep.

Kari Stefansen/NOVA kom inn på spørsmålet: Hva er gode nok tall? De har lent seg også på tidligere forskningsrapporter – Rape in the Nordic Countries og Vold og overgrep mot barn og unge (2007-2015). Alle rapporter som er henvist til på konferansen kan finnes på NKVTS og NOVA's hjemmesider.

Margunn Bjørnholt, NKVTS snakket om Vold i parforhold – seksuell vold. Hun mente typologien var viktig for å sette ord på hva man opplever – og ikke minst finne ut hvor grensene går.

Anja Bredal/NOVA, snakket om partnervold i minoritets- og majoritetsfamilier. De har sett på likheter og forskjeller når det gjelder partner og/eller svigerfamilie. Vold fra menighet. Skammen ved å gå ut av det er større for utlendinger.

Emilie Kruse, NKVTS forsket på seksuelle krenkelser i nære relasjoner. Det er et doktorgradsprosjekt. Det var bare menn som svarte at de ble sinte og ville utøve makt. Men et vanlig svar for alle var at alle andre gjør det! Emnet er veldig skambelagt og over tid gjør det noe med ens egen selvforståelse.

Ragnhild Elise B. Johansen, NKVTS. Forsker på kjønnslemlestelse blant norsk-somaliere. Kartlegging av hva som endres og villighet til å endres. Mer tabu i Norge enn i hjemlandet, man vet det er ulovlig her. Det er en motstand mot det i miljøet, men ikke aktivt engasjement. (de sier – det hjelper ikke uansett).

Patrick Lee Andersen/NOVA forsker på ungdomsvold. Store forskjeller fra forskjellige landområder. Det handler ofte om økonomi og hvilken kultur man kommer fra. Machokulturer. Og vanskelige familieforhold. Lener seg litt på Ung i Oslo 2018/Bakken.

Siri Thorsen, NKVTS, mener at Vold i oppveksten gir varige spor. Hennes tekst kommer under: Ungdomserfaringer med vold og overgrep i oppveksten – tall på vold og voldtekter i Norge. Utvalget besto av 500 som hadde opplevd vold i barndommen og 500 som ikke hadde det. For den første gruppen var det vanlig med reviktimisering. 1 av 3 opplevde nye voldshendelser i voksen alder, mens i den andre gruppen var det 1 av 10. Det beviser en helsegevinst hvis man klarer å redusere vold i barndommen. Mange barn har behov for bedre beskyttelse. Vold, skam, ensomhet, uhelse – finnes mange rapporter om dette.

Helene Flood Aakvaag, NKVTS har gjort en rus- og voldstudie med fokus på alkohol som rus. Traumer for offeret kommer uansett om du var full eller ikke under overgrepet.

Mia Cathrine Myhre NKVTS rapporterte på forskning på helse hos barn som har vært ved Statens Barnehus. Alle barn må ha tilpasset oppfølging.

Elisiv Bakketeig, NOVA har forsket på samarbeid mellom hjelpetjenester og hvilke utfordringer. De lagde 5 fokusgrupper bestående av krisesentre, familievern, barnevern og Statens Barnehus. Det er ofte bra med samarbeid, men det kan oppfattes som mer kontroll og utydelig ansvarsfordeling, spesielt hvis noe går veldig galt. Må forskes mer på!

Jane Dullum, NOVA snakket om beskyttelsestiltak for voldsutsatte. Besøksforbud – er det effektivt nok. Det har sine systemutfordringer og hvem blir i realiteten straffet, overgriper eller offer? Voldsprogram 2 skal forske videre på dette. Det er viktig å få kunnskap om tiltakene virker, samtidig som det er vanskelig å innhente opplysninger om dette.

Ingrid Smette, NOVA forsker på ungdom som lever med uvanlig sterk kontroll. Ærbarhetsnormer og sosial kontroll.

Carolina Øverlien, NKVTS og Kari Stefansen, NOVA fortalte om den nye voldsprogramsatsningen. I nye 5 år skal man legge de første 5 årene til grunn.

1. Vold og overgrep i et befolkningsperspektiv
2. Seksuell vold
3. Vold i parforhold og et eget punkt om samiske samfunn

Nytt oppdrag fra Justis- og beredskaps dep – finne kunnskap som fagfolk som jobber i tjenestene kan bruke.

1. Omfang av vold for barn og unge
2. Sosiale ulikheter
3. Voldssaker i barndom – og hva gjør man med resten av livet
4. Seksuell vold
5. Kjernevold/parforhold
6. Mangfoldperspektiv
7. Straffesaksbehandling – konfliktråd
8. Flokesaker – hvor det er mange hjelpeinstanser inne i det samme problemet

Det ble avsluttet med Hilde Marit Knotten og Line Nersnæs fra Justis- og beredskaps dep. Det skal lages en ny handlingsplan for 2020 – 2024. Et eget kapittel om vold i nære relasjoner i samiske

områder. 8 dep med tilhørende direktorater vil være involvert og ledet av Justisdep. Handlingsplanen vil inneholde de 4 grunnpillarene fra konvensjonen og prioritere å styrke samarbeidet med frivillig sektor.

Første rapport til GREVIO skal være ferdig i 2020, derfor innspillsmøte mot slutten av dette året. Det må fylles ut et skjema fra Norge, og landbesøk (fra Grevio) vil skje i 2021.

Jeg syntes det var et veldig spennende seminar, og godt å se at Norge har tatt og tar denne problemstillingen veldig alvorlig. Jeg satt ved siden av folk fra Krisesenteret og spiste lunsj med 3 damer fra Kripos. Alle med...

Monica 6.november 2019